

Den 9. juni 2011

FOLKETINGETS
OMBUDSMAND

Inspektion af Skole- og
behandlingshjemmet Emdrupgård
den 24. februar 2011

ENDELIG

J.nr. 2011-0029-0618/ATG3

Indholdsfortegnelse

1. Indledning.....	3
2. Generelt om Skole- og behandlingshjemmet Emdrupgård.....	4
3. Bygningmæssige forhold mv.....	5
3.1. Toppen	6
3.1.1. Køkken og fællesrum	6
3.1.2. Værelser.....	6
3.1.3. Toilet- og badeforhold	7
3.2. Afdeling 2	7
3.2.1. Køkken og fællesrum	8
3.2.2. Værelser.....	8
3.2.3. Toilet- og badeforhold	8
3.3. Skolen	9
3.4. Storkøkken	10
3.5. Administrationen	11
3.6. Underetagen	11
3.7. Udendørsarealer	12
4. Børnene	12
4.1. Generelt.....	12
4.2. Visitering mv.....	13
4.3. Handleplaner/udviklings- og opfølgingsplaner	15
4.4. Forældreindflydelse og -kontakt.....	16
4.5. Medicin, læge mv.	17
4.6. Undervisning	18
4.7. Fritidsordning	21
4.8. Daglig struktur og fritid	21
4.9. Overlevering.....	22
4.10. Økonomiske forhold	22
4.11. Mobiltelefoner, internet, tv mv.	23
4.12. Ryge- og alkoholpolitik.....	24
4.13. Rømning.....	25
4.14. Seksuel adfærd	25
4.15. Vold mv.	26

5.	Magtanvendelse.....	27
5.1.	Regler om magtanvendelse i institutioner uden for hjemmet.....	27
5.2.	Regler om magtanvendelser på skolen	31
5.3.	Lukkede døre og frisk luft.....	33
5.4.	Modtagne registreringer	34
5.5.	Anvendelse af skemaer mv.....	34
5.6.	Lidt om sagerne	36
5.7.	Københavns Kommunes tilsyn med Emdrupgårds anvendelse af magtanvendelsesbekendtgørelsen	38
6.	Personaleforhold.....	39
7.	Tilsynsordning.....	40
7.1.	Generelt.....	40
7.2.	Københavns Kommunes tilsyn – Revas ApS	42
7.3.	Det personelle tilsyn.....	43
	Opfølgning.....	44
	Underretning	44

1. Indledning

Efter ombudsmandslovens § 7, stk. 1, omfatter ombudsmandens kompetence alle dele af den offentlige forvaltning. Efter § 18 i loven kan ombudsmanden undersøge enhver institution eller virksomhed og ethvert tjenestested der hører under ombudsmandens virksomhed.

Som et led i denne inspektionsvirksomhed foretog jeg og to af mine medarbejdere den 24. februar 2011 inspektion af Skole- og behandlingshjemmet Emdrupgård, som ligger i Københavns Kommune.

Inspektionen bestod af en indledende og afsluttende samtale med skole- og behandlingshjemmets forstander, skoleleder (viceforstander) og to medarbejderrepræsentanter samt en rundvisning på hjemmet. Kontorchefen for Drifts- og udviklingskontoret for børn og familier i Københavns Kommune deltog under den indledende samtale med ledelsen og medarbejderne.

Børnene på hjemmet var forud for inspektionen blevet gjort bekendt med inspektionen og muligheden for i den forbindelse at få en samtale med mig og mine medarbejdere om generelle forhold på hjemmet eller det enkelte barns egne forhold. Jeg havde to samtaler med syv af børnene om generelle forhold vedrørende institutionen. Børnene har efterfølgende hver især fået et brev fra mig om de forhold som blev drøftet under samtalen. Derudover havde jeg en samtale med en forælder til et barn der indtil ganske kort før inspektionen havde boet på skole- og behandlingshjemmet.

Forud for inspektionen modtog jeg forskelligt materiale om Skole- og behandlingshjemmet Emdrupgård, herunder interne instrukser og retningslinjer. Fra kommunens hjemmeside var jeg i forvejen bekendt med bl.a. tilsynsrapporterne for 2009 (anmeldt tilsyn) og 2010 (uansmeldt tilsyn) udarbejdet af Revas ApS for Københavns Kommune. Jeg har efterfølgende modtaget en kopi af Københavns Kommunes rapport fra et uansmeldt tilsyn med undervisningen på Emdrupgård den 27. januar 2010. Jeg modtog ikke forud for inspektionen noget materiale fra Københavns Kommune.

Under inspektionen anmodede jeg om udlån af institutionens skriftlige materiale om magtanvendelse i perioden fra den 1. januar 2010 til og med den 10. januar 2011 (som var varslingsdatoen), jf. § 123 i serviceloven (nu lovbekendtgørelse nr. 81 af 4. februar 2011) og bekendtgørelse nr. 1093 af 21. september 2010 om magtanvendelse over for børn og unge der er anbragt uden for hjemmet. Hvis antallet af sager oversteg 10, ønskede jeg dog kun de seneste 10 sager. Jeg modtog samme dag 10 sager – dog vedrørte flere af de sager jeg modtog, hændelser som havde fundet sted efter den 10. januar 2011. Da jeg efter en gennemgang af sagerne mener at de er dækkende for problemstillingerne ved magtanvendelse, har jeg valgt ikke at bede skole- og behandlingshjemmet om at erstatte sagerne med sager fra før varslingsdatoen. Jeg modtog under inspektionen endvidere to udviklings- og opfølgingsplaner udarbejdet for to af institutionens børn den 22. november 2010.

Denne rapport har i en foreløbig udgave været sendt til Skole- og behandlingshjemmet Emdrupgård og Københavns Kommune for at myndighederne kunne få lejlighed til at komme med eventuelle bemærkninger til de faktiske forhold som beskrevet i rapporten. Skole- og behandlingshjemmet Emdrupgård og Københavns Kommune har samlet ved brev af 25. maj 2011 fremsendt nogle faktuelle bemærkninger der er indarbejdet i denne rapport.

2. Generelt om Skole- og behandlingshjemmet Emdrupgård

Skole- og behandlingshjemmet Emdrupgård har eksisteret siden 1937 hvor det oprindeligt blev benyttet som drengehjem. Omkring 1980 blev skole- og behandlingshjemmet ombygget, og samtidig blev der også adgang for piger. Skole- og behandlingshjemmet Emdrupgård – som i det følgende vil blive benævnt Emdrupgård – hører under Københavns Kommune.

Emdrupgård er en dag- og døgninstitution for børn og unge i alderen 7-15 år. I denne rapport anvendes betegnelsen børn som dækkende over både børn og unge. De børn der kommer på Emdrupgård, kommer fra familier med problemer, og en del af børnene har ofte nogle psykosociale eller kognitive vanskeligheder. Nogle har ADHD, Aspergers syndrom eller atypisk autisme, og de fleste har haft problemer i skolen. Flere af børnene er i medicinsk eller psykiatrisk behandling, og flere af børnene er begavede i underkanten af normalområdet.

Emdrupgård har to døgnafdelinger – Toppen og Afdeling 2. På hver afdeling kan der bo 8 børn, men på tidspunktet for inspektionen boede der samlet kun 12 børn på Emdrupgård.

Emdrupgård har også en dagafdeling hvor der går børn der typisk har de samme problemer som de øvrige børn, men med den undtagelse at de ikke har behov for et døgntilbud. På dagafdelingen er der plads til 12 børn, men på tidspunktet for inspektionen gik der 17 børn på dagafdelingen.

Døgnafdelingerne og dagafdelingen havde tidligere hver sin skole tilknyttet, men pr. 1. august 2010 blev det besluttet at lægge de to skoler sammen. Derudover har børnene på dagafdelingen mulighed for at gå i fritidsordning på Emdrupgård.

Da bygningerne er gamle og har flere etager, har institutionen ikke faciliteter for børn med bevægelseshandicap.

Emdrupgård anvender en socialpædagogisk og miljøterapeutisk tilgang i arbejdet med børnene. Den pædagogiske tilgang tager afsæt i KRAP, som står for Kognitiv, Resourcefokuserende, Anerkendende Pædagogik. Der arbejdes både med en handlingsanvisende form for pædagogik og en mere relationsorienteret pædagogik. Hvert barn har en kontaktpædagog og en kontaktlærer, som man forsøger at lære børnene at have en tæt relation til. Dagligdagen er præget af en fast og genkendelig struktur med klare retningslinjer for det enkelte barn, hvilket er med til at sikre en tryk og stabil hverdag. Der arbejdes meget med overlap mellem de forskellige skift i hverdagen, f.eks. overgangen til og fra skole. Fokus rettes mod at skabe en forbedring af barnets sociale, materielle, kulturelle og personlige situation så barnet opnår nogle bedre handlemuligheder fremover.

Emdrupgård er oprettet og drives efter servicelovens § 67, stk. 1-3, folkeskolelovens § 20, stk. 2, og specialundervisningsbekendtgørelsen.

3. Bygningsmæssige forhold mv.

Emdrupgård ligger ved Emdrup Torv i det nordlige København på en hjørnegrund langs Emdrupvej og Frederiksborgvej, som er to meget trafikerede veje. Nærmeste nabo er Holbergskolen, som er en almindelig folkeskole.

Emdrupgård består af to røde murstensbygninger i henholdsvis 4 og 2 etager. Bygningerne er placeret parallelt, men forskudt i forhold til hinanden, og er forbundet af en mindre bygning hvor hovedindgangen er placeret. I stueplan ligger skolen, køkkenet og administrationen. I underetagen ligger et enkelt undervisningslokale, gymnastiksal, motionsrum, cykelværksted, depotrum mv. På de to øverste etager i den høje bygning ligger døgnafdelingerne Toppen og Afdeling 2.

Ledelsen oplyste at hjemmet for nylig har fået tilsagn fra Københavns Kommune om at taget på bygningerne skal udskiftes.

3.1. Toppen

Døgnafdelingen Toppen ligger øverst i den høje bygning og har derfor let skrånende lofter. Der er plads til 8 børn på afdelingen, men på inspektionstidspunktet boede der kun 5 børn. Afdelingen er indrettet sådan at køkkenet og opholdsstuen er placeret i midten af afdelingen. På hver side er der en gang med værelser. På den ene værelsesgang ligger baderummet, og på den anden værelsesgang ligger toilettet og vaske- rummet. Personalerummet, hvor der også er en seng til nattevagten, ligger lige op ad opholdsstuen. Man træder ind på afdelingen på en af værelsesgangene.

3.1.1. Køkken og fællesrum

Køkkenet ligger i åben forbindelse med opholdsstuen. Rummet har hvide vægge og rødt linoleumsgulv. Der er store fritlagte spær fra gulv til loft der er med til at inddele opholdsstuen. Til højre for indgangen er der et sofahjørne, der består af sorte sofaer med grønne puder, og et fladskærms-tv. Der er spisebord med dug. I opholdsrummet er der opsat to computere til børnene. Der er vinduer med hvide gardiner på begge sider af rummet. Der er billeder på væggen, grønne planter, lysestager og pokaler på hylder.

Både køkken og opholdsstue fremstod lyse, rene og hyggelige.

For enden af værelsesgangen, fjernest fra indgangen, har afdelingen i et af de tomme værelser indrettet et sofarum, hvor børnene kan se tv eller spille PlayStation. Dette rum indeholdt stort set intet ud over sofaer og tv.

3.1.2. Værelser

Børnene har hver deres værelse, som blev vurderet til at være mellem 8 og 12 m². To af værelserne blev besigtiget under inspektionen – dog var kun det ene værelse be- boet. Værelserne er indrettet som børneværelser er flest med en seng, skrivebord og stol, reoler/kommoder, tøjskab og tv. Børnene har kun adgang til at se et begrænset antal tv-kanaler på værelserne, og børnene må ikke se tv efter kl. 22. Hjemmet stiller et standardmøblement til rådighed for børnene ved indflytning, og børnene er selv med til at indrette værelset. Hvis et barn mangler noget, f.eks. et ekstra tøjskab, bliver

det indkøbt. Når et barn flytter, istandsættes værelset, hvilket typisk indebærer at værelset males. Værelserne må kun males hvide.

I lyset af at de fleste børn bor på hjemmet i flere år, er værelserne ikke særligt store, men dog fornuftigt indrettede.

Ledelsen oplyste at man oplever en nedgang i antallet af børn der visiteres til hjemmet. Der er ikke visiteret nye børn til Emdrupgård siden februar 2010. På inspektionstidspunktet stod 4 værelser tomme. Ved en fortsættelse af den begrænsede anvendelse af alle værelserne opstår naturligt spørgsmålet om det vil være hensigtsmæssigt at slå nogle af de små værelser sammen to og to. Jeg går ud fra at Københavns Kommune har overvejet eller vil overveje en sådan løsning.

3.1.3. Toilet- og badeforhold

På værelsesgangen længst væk fra indgangen til afdelingen ligger baderummet. Alle børnene skal i bad hver aften og har faste badetider. Baderummet består af et forrum med to håndvaske. Derefter er der to separate baderum med en dør der kan låses. I hvert baderum er der en bænk til at lægge tøj, håndklæde mv. på, og hvert baderum har et vindue med et prikket badeforhæng foran. Hele baderummet er belagt med grå fliser. Loftet bærer en smule præg af at være fugtskadet.

På den modsatte værelsesgang ligger toilettet, som indeholder to toiletrum. Det ene toilet ligger for enden af rummet og har et vindue og er derfor meget lyst. Det andet toilet er derimod uden vindue og derfor meget mørkt. På begge toiletter er der en håndvask, men stort set intet andet. Vaskerummet er adskilt fra toiletterne.

Mine bemærkninger til toilet- og baderummene fremgår nedenfor under pkt. 3.2.3.

3.2. Afdeling 2

Afdeling 2 – som i daglig tale bliver kaldt 2'eren – ligger på etagen under Toppen og har stort set samme inddeling som Toppen. Dog ligger personalerummet for enden af den ene værelsesgang. Personalerummet består af to rum hvor det forreste rum er kontor, og det bagerste rum er et soverum til nattevagten. Denne afdeling har ikke et særskilt vaskerum, men vaskemaskiner mv. er placeret på toilettet. Der er også plads til 8 børn på Afdeling 2, som på inspektionstidspunktet havde ét ledigt værelse.

3.2.1. Køkken og fællesrum

Ligesom på Toppen ligger køkkenet i åben forbindelse med opholdsstuen. Køkkenet er indrettet som et almindeligt køkken med opvaskemaskine, komfur mv. Børnene hjælper med indkøb og madlavning på skift. Ved siden af køkkenet er der en opholdsafdeling med en sofagrube bestående af en hjørnesofa og to lænestole samt et fladskærms tv. Der er to spiseborde – et rundt og et aflangt. Der er også på denne afdeling opsat to computere til børnene i opholdsstuen. Der er vinduer med hvide rullegardiner på begge sider af rummet. Væggene er også hvide, og der er et rødt linoleums-gulv. Der er reoler med bøger og spil, billeder på væggen, grønne planter og lysesta-ger.

Både køkken og opholdsstue fremstod lyse, rene og hyggelige.

3.2.2. Værelser

Værelserne har nogenlunde samme størrelse som på Toppen, dvs. cirka mellem 8 og 12 m². To af værelserne – et drengeværelse og et pigeværelse – blev besigtiget under inspektionen. Værelserne er indrettet på samme måde som på Toppen, dog har tre af værelserne håndvaske. Om morgenen reder børnene deres senge og åbner vinduet. Hver uge uddeles ”Ugens Blomst” til det barn – både på Toppen og Afdeling 2 – der har holdt sit værelse pæneste.

3.2.3. Toilet- og badeforhold

Ligesom på Toppen ligger baderummet på værelsesgangen længst væk fra indgan-gen til afdelingen og består af et forrum med to håndvaske. Derefter er der to separate baderum med en dør der kan låses. I hvert baderum er der en bæk til at lægge tøj, håndklæde mv. på, og hvert baderum har et vindue. Der er ikke badeforhæng. Bade-rummet er belagt med grå fliser, og væggen omkring vinduet bærer præg af at være fugtskadet.

På den modsatte værelsesgang ligger toilettet, som indeholder to toiletrum. Begge toi-letter har en håndvask og er meget mørke. På toilettet står også afdelingens vaske-maskiner mv. På tidspunktet for inspektionen var der et meget dårligt indeklima på toi-lettet, ligesom der var en del kondensvand på væggene.

Både baderum og toiletter fremstår meget rå og kolde, og rummene har et kedeligt og tydeligt institutionspræg. Umiddelbart er det min opfattelse at hjemmet med relativt begrænsede midler kan gøre rummene mere indbydende og hjemlige, f.eks. med farverige måtter, badeforhæng (i alle baderum), planter, billeder mv. Jeg beder om hjemmets bemærkninger hertil.

Toilettet på Afdeling 2 – som samtidig fungerer som vaskerum – har som nævnt et meget dårligt indeklima. Jeg beder om hjemmets bemærkninger til hvordan indeklimaet på toilettet kan forbedres.

Jeg går samtidig ud fra at hjemmet er opmærksom på at udbedre eventuelle fugtskader der måtte være i baderummene (eller andre rum).

3.3. Skolen

Skolen ligger hovedsageligt i stueetagen til venstre for hovedindgangen. I forbindelse med skolesammenlægningen pr. 1. august 2010 blev det besluttet at administrationen og skolen skulle bytte lokaler. Denne flytning havde fundet sted i ugen op til inspektionen, hvilket skolens lokaler også bar meget præg af. I mange af lokalerne var der kasser der ikke var pakket ud, og billeder og tavler der ikke var hængt op på væggene. Ikke alle skolens lokaler blev besigtiget under inspektionen.

Børnene er delt ind i tre grupper: Begyndergruppen, Mellegruppen og Ældstegruppen. Hver gruppe har sit eget lokale hvor børnene både bliver undervist individuelt og med de andre børn i gruppen.

Skolen har ca. fem undervisningslokaler i stueplan (og ét i underetagen). De to første undervisningslokaler, som ligger i forlængelse af lærerværelset, er forbundet med skydedøre. Begge undervisningslokaler er indrettet med enmandsborde som står langs væggene i rummet, mens der i midten er et større bord som alle børnene kan sidde ved. På inspektionstidspunktet blev der i begge lokaler undervist 4 elever af 2 lærere. Alle eleverne sad langs væggene. I det ene rum var gardinerne trukket for, mens der slet ingen gardiner var i det andet. Undervisningslokalet ud for garderoben er et aflangt lokale med vinduer langs hele den ene side. Lokalet er indrettet som de andre med enmandsborde langs væggene og et større bord i midten. Der er tavle og reoler med undervisningsmateriale. Endelig er der et undervisningslokale beregnet til den yngste gruppe som ikke var taget i brug endnu efter flytningen. Dette lokale har også enmandsborde til børnene, og der er sat flere flytbare halvægge op som afskærmning ved bordene.

Derudover er der en lang garderobe hvor hvert barn har et rum til sit overtøj, et lokale til engelskundervisning, et gammelt nedslidt køkken som ikke længere er i brug, ekstrarum der på inspektionstidspunktet var kaotisk møbleret, et mindre lærerkontor med computer, et større lokale med spisepladser med gennemgang til det nye storkøkken, og et overlapsrum med en hjørnesofa som anvendes ved skoledagens start og afslutning.

Alle vægge er hvide, og gulvene er belagt med linoleum eller tæpper. Loftet består i alle lokalerne af løse, stofbetrukne, kvadratiske plader. Flere steder hænger pladerne fra loftet eller sidder skævt. Loftet i undervisningslokalet til den yngste gruppe har været udsat for en vandskade og er særligt medtaget.

Der er ingen tvivl om at skolen på inspektionstidspunktet bar meget præg af den flytning der lige havde fundet sted, og som efterlod et noget rodet indtryk af de fleste af lokalerne. Alligevel stod det klart at både skolens lokaler og inventar er meget nedslidt, trist og utidssvarende. Alle lokalerne trænger til vedligeholdelse. Jeg beder Emdrupgård oplyse om – og i så fald i hvilket omfang – Emdrupgård har foretaget eller vil foretage istandsættelser af undervisningslokalerne i forbindelse med flytningen.

Lofterne i skolens lokaler er i dårlig stand; nogle steder i meget dårlig stand. Jeg anbefaler at alle lofterne i skolen som et minimum efterses med henblik på udbedring af de åbenlyse skader lofterne har, og særligt at loftet i undervisningslokalet til den yngste gruppe repareres for den synlige vandskade loftet har været udsat for.

For så vidt angår skolens møbler og inventar i øvrigt, fremstod det slidt og i mange tilfælde beskadiget. Jeg er klar over at inventaret ofte udsættes for en hårdhændet og destruktiv adfærd. Alligevel er det vigtigt at være opmærksom på at inventarets generelle stand givetvis må påvirke børnenes motivation og indstilling til at lære at passe på det.

3.4. Storkøkken

Emdrupgård har for nylig fået etableret et helt nyt storkøkken til 450.000 kr. Det skyldtes at Fødevarestyrelsen havde udstedt forbud mod at benytte det gamle køkken fordi det ikke var godkendt og ikke kunne godkendes som det var. Køkkenet indeholder det sædvanlige udstyr for et storkøkken. I køkkenet er der ansat en kok, der skiftevis laver varm og kold frokost til børnene. Når et barn har fødselsdag, må barnet bestemme menuen. Hver onsdag er der et madhold der hjælper kokken, og hver dag er der to

børn der har til opgave at hjælpe med opvasken. De børn der har pligter og opgaver, får en bonus til lommepengene for det.

Køkkenet fremstod nyt og flot.

3.5. Administrationen

Administrationen ligger til højre for hovedindgangen i stueplan. Lokalerne består hovedsageligt af kontorer til forstanderen, psykologen, socialrådgiveren, kontorpersonalet og viceforstanderen. Lokalerne var ikke færdigindrettede efter omrokeringen.

3.6. Underetagen

I underetagen ligger undervisningslokalet til den ældste gruppe. I rummet er der flere undervisningsborde og sofaer. Der er reoler med undervisningsmateriale og en stationær computer. Der står andet computer- og tv-udstyr i lokalet som på inspektionstidspunktet ikke var sat til. Inden for døren er der en håndvask, mikrobølgeovn og elkedel mv. Rummet er hvidt med linoleumsgulv og fritlagte rør langs loftet. Der er vinduer med gardiner langs hele den ene væg, men der er sat tremmer for alle vinduerne. Det skyldes at Emdrupgård sidste sommer havde 4 indbrud hvor gerningsmændene hver gang var kommet ind via dette lokale. Der er også blevet opsat tyverialarmer.

Lokalet fremstod – som de andre undervisningslokaler – nedslidt, trist og utidssvarende. Særligt gav det et indespærret indtryk med tremmerne for vinduerne. Jeg henviser i øvrigt til det jeg har skrevet ovenfor under pkt. 3.3.

Ved siden af undervisningslokalet ligger det gamle baderum fra dengang Emdrupgård var et drengehjem. Rummet er flisebelagt og indeholder stadig rester af det gamle badeinventar. I rummet opbevares diverse ting. Ledelsen oplyste at man på sigt ønsker at indrette lokalet til sløjdlokale.

Jeg forstod at ledelsen var opmærksom på at det er muligt at søge fonde om midler til at indrette rummet til sløjdlokale.

I forlængelse af det gamle baderum ligger gymnastiksalen, som har en god størrelse. Der er højt til loftet så det er muligt at spille f.eks. badminton. Gymnastiksalen har vinduer og er farverigt og flot dekoreret.

Derudover er der i underetagen et cykelværksted, hvor der bl.a. også står mountainbikes. Børnene cykler på mountainbikene i Hareskoven og er med til at reparere og vedligeholde dem. Der er også et veludstyret – men lidt trangt – motionsrum, hvor der også er ophængt en boksebold. Motionsrummet har bløde måtter, et stort spejl, gardiner, grønne planter og er lydisoleret. Børnene må kun anvende motionsrummet sammen med en voksen der kan instruere og hjælpe dem med maskinerne. I underetagen er der også en række depot- og opbevaringsrum som ikke blev besigtiget.

3.7. Udendørsarealer

De udendørs rammer består af græsplæner med legestativ, drivhus, køkkenhave, bænke og bålplads. Der er en indhegnet fodboldbane, som Emdrupgård deler med Holbergskolen. Der er også et stort asfalteret område, hvor det bl.a. er muligt at spille basketball.

De bygningsmæssige forhold giver mig ikke i øvrigt anledning til bemærkninger.

4. Børnene

4.1. Generelt

Børnene på Emdrupgård er mellem 7 og 15 år og dermed i den skolepligtige alder. På døgnafdelingerne bor børnene gennemsnitligt 2-4 år. På dagafdelingen kommer børnene også i flere år, men de er der som regel i kortere tid end børnene på døgnafdelingerne. Det sker af og til at et barn skifter fra døgnafdeling til dagafdeling eller omvendt afhængigt af barnets og/eller forældrenes forhold.

De børn der kommer på Emdrupgård, har ofte nogle psykosociale eller kognitive vanskeligheder der kan have hæmmet deres udvikling. De psykosociale vanskeligheder kan f.eks. være indlæringsbesvær, dårlige sociale relationer eller problemer med tilknytning til andre børn. Der er ofte problemer i hjemmet (en eller begge forældres manglende forældreevne, psykiske sygdom, misbrug eller lignende), og børnene har behov for særlige foranstaltninger. Mange af børnene har enten diagnosen ADHD, Aspergers syndrom eller atypisk autisme. Flere af børnene er i medicinsk eller psykiatrisk behandling, og flere af børnene er begavet i underkanten af normalområdet.

Nogle af børnene på døgnafdelingerne kommer regelmæssigt hjem på besøg, mens andre opholder sig det meste af deres opvækst på Emdrupgård. Nogle børn har fortsat – mens de er på Emdrupgård – tilknytning til en plejefamilie. På tidspunktet for inspektionen var alle børnene frivilligt anbragte. Ledelsen oplyste at Emdrupgård i sti-

gende grad oplever at forældre ønsker at hjemtage deres børn uanset institutionens anbefalinger.

Der er flere børn af anden etnisk oprindelse end dansk, men alle børnene er stort set dansktalende. Børnene kommer primært fra Københavns Kommune, men de kan også komme fra andre kommuner. På tidspunktet for inspektionen var der et barn der ikke kom fra Københavns Kommune. Børnene fra dagafdelingen anvender typisk offentlig transport for at komme til Emdrupgård. Nogle børn bliver i opstartsfasen transporteret med taxi indtil de har lært at anvende de offentlige transportmidler.

Som nævnt ovenfor giver de fysiske forhold på Emdrupgård ikke mulighed for at der kan modtages børn med bevægelseshandicap.

4.2. Visitering mv.

Det følger af servicelovens § 50, stk. 1, at kommunalbestyrelsen, hvis det må antages at et barn eller en ung kan trænge til særlig støtte, herunder på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, skal undersøge barnets eller den unges forhold. Undersøgelsen kaldes en børnefaglig undersøgelse og gennemføres så vidt muligt i samarbejde med forældremyndighedsindehaveren og den unge, hvis han eller hun er fyldt 15 år.

Efter lovens § 50, stk. 2, skal den børnefaglige undersøgelse anlægge en helhedsbetragtning der – medmindre konkrete forhold i forhold til det pågældende barn eller den unge medfører andet – skal omfatte barnets eller den unges:

- ”1) udvikling og adfærd,
- 2) familieforhold,
- 3) skoleforhold,
- 4) sundhedsforhold,
- 5) fritidsforhold og venskaber og
- 6) andre relevante forhold.”

Kommunalbestyrelsen skal i sin undersøgelse kort begrunde hvis et forhold ikke indgår i undersøgelsen.

Efter lovens § 50, stk. 5, skal undersøgelsen munde ud i en begrundet stillingtagen til om der skal iværksættes foranstaltninger til støtte for barnet eller den unge, og i givet fald hvilke. En af de mulige foranstaltninger er efter § 52, stk. 3, nr. 7, anbringelse af

barnet eller den unge uden for hjemmet på et anbringelsessted, jf. § 66. Dette kan f.eks. være en institution som Emdrupgård.

Inden der træffes afgørelse om foranstaltninger efter bl.a. § 52, skal der ifølge § 140, stk. 1, udarbejdes en handleplan. Betyder hensynet til barnet eller den unge at man ikke kan vente på at der bliver udarbejdet en handleplan, er det tilstrækkeligt kortfattet at angive formålet med foranstaltningen. Kommunalbestyrelsen har så ansvaret for snarest muligt og senest inden 4 måneder at opstille en handleplan.

Når et barn eller en ung skal anbringes uden for hjemmet, skal der således som udgangspunkt foreligge en børnefaglig undersøgelse af barnets forhold efter § 50 og en handleplan for det videre forløb efter § 140.

Jeg anmoder Københavns Kommune om oplysninger om hvorvidt der har været udarbejdet børnefaglig undersøgelse og handleplan inden for ovennævnte frister for de børn og unge i kommunen som for tiden er anbragt på Emdrupgård. Hvis det ikke er tilfældet, beder jeg om oplysning om i hvor mange tilfælde det ikke er sket, og hvad begrundelsen er.

De børn der bor på Emdrupgård, kan gå på andre skoler end Emdrupgårds interne skole hvis der er et andet skoletilbud der er bedre egnet til barnet. Så vidt jeg forstod, gik alle de børn der boede på Emdrupgård på inspektionstidspunktet, i den interne skole.

Jeg beder Emdrupgård oplyse om det er korrekt at alle de børn der bor på Emdrupgård, også modtager undervisning på Emdrupgårds interne skole. Hvis det er korrekt, beder jeg Københavns Kommune om at oplyse hvorvidt der for hvert enkelt barn er foretaget en konkret vurdering af hvilket skoletilbud der vil være bedst egnet for barnet.

Når et barn er visiteret til Emdrupgård, aftales et kontaktbesøg på skolen hvor forældre og sagsbehandler deltager. Hvis der efter dette møde fortsat er interesse for at få barnet indskrevet, aftales endnu et kontaktmøde hvor barnet deltager.

Alle børn på Emdrupgård har en kontaktpædagog og en kontaktlærer. Der udarbejdes en udviklingsplan for hvert barn, og hver 6. måned følges der op på planen i en opfølgingsplan. Udviklings- og opfølgingsplanerne indeholder en beskrivelse af ele-

vens kompetencer, problemstillinger, testresultater (fra matematik og dansk tester) og en fremadrettet plan for barnets sociale og faglige udvikling.

4.3. Handleplaner/udviklings- og opfølgingsplaner

Der skal som nævnt udarbejdes en handleplan inden der træffes afgørelse om foranstaltninger efter § 52 i serviceloven. Ifølge § 140, stk. 3-4, skal en handleplan angive formålet med indsatsen, og hvilken indsats der er nødvendig for at opnå formålet. Handleplanen skal i forhold til de problemer der er afdækket i den børnefaglige undersøgelse, indeholde konkrete mål i forhold til barnets trivsel og udvikling i overensstemmelse med det overordnede formål med støtten. Handleplanen skal også angive indsatsens forventede varighed og i anbringelsessager angive hvilke former for støtte der selvstændigt skal iværksættes over for familien, både i forbindelse med barnets ophold uden for hjemmet og i tiden efter barnets hjemgivelse.

Det fremgår af pkt. 294 i vejledning nr. 11 af 15. februar 2011 om særlig støtte til børn og unge og deres familier at det centrale er at handleplanen på en klar og konkret måde angiver både formål og mål for indsatsen. Handleplanen skal desuden sikre en tilstrækkelig systematik i disse sager, sikre en god opfølgning på effekterne af indsatsen, give familien et overblik over sagens forløb og give en konstruktiv overlevering af sagen ved et eventuelt sagsbehandlingsskift.

Det følger af pkt. 295 i den ovennævnte vejledning at handleplanens målsætninger skal anføres så specifikt som muligt. Indsatsen og målsætningerne skal beskrives så præcist at de giver konkrete anvisninger på hvad der skal ske i sagen. Samtidig skal målene også beskrives så præcist at det er muligt for både barnet og den unge, familien, kommunen og personalet i de enkelte foranstaltninger at vurdere sagen og tage stilling til om og hvornår målene er opnået.

På min anmodning modtog jeg under inspektionen kopi af to opfølgingsplaner udarbejdet af Emdrupgård. Den ene plan vedrører et døgnanbragt barn indskrevet på Emdrupgård den 7. august 2008. Den anden plan vedrører et døgnanbragt barn indskrevet på Emdrupgård den 24. november 2007.

Begge opfølgingsplaner indeholder følgende punkter: Familieforhold, udvikling og adfærd, sundhedsforhold, skoleforhold, fritidsforhold og venskaber og andre relevante forhold. Begge opfølgingsplaner indeholder også en opsummering i forhold til den sidste plan, og afsnittet indeholder også institutionens overvejelser om den videre indsats i forhold til handleplanen, herunder hvorvidt barnet er velanbragt på Emdrupgård.

Kun den ene opfølgingsplan (for det barn der er indskrevet den 24. november 2007) indeholder oplysninger om barnets og forældrenes bemærkninger til planen.

Jeg betragter opfølgingsplanerne som et godt hjælpemiddel i det videre arbejde med børnene idet materialet virker gennemarbejdet med uddybende beskrivelser af børnene. Det er dog min opfattelse at alle opfølgingsplaner bør indeholde oplysninger om barnets og forældrenes (eventuelt manglende) bemærkninger til planen. Jeg har i øvrigt ingen bemærkninger til opfølgingsplanerne.

4.4. Forældreindflydelse og -kontakt

Emdrupgård har ingen faste regler for forældrene, og al kontakt mellem både forældre og børn og forældre og institution aftales individuelt. Forældrene inddrages så meget som de ønsker. Det er meget individuelt hvor meget kontakt og hvor stor andel forældrene tager i børnenes hverdag. Nogle forældre er i kontakt med personalet på Emdrupgård ugentligt og sørger selv for f.eks. tøj til barnet, mens der er meget begrænset kontakt til andre forældre.

To gange om året afholdes der et statusmøde om barnets faglige og behandlingsmæssige udvikling, som forældrene deltager i.

Der har tidligere været et forældreråd på Emdrupgård, og efter flere forsøg er det lykket at oprette et forældreråd igen. Ledelsen har besluttet at forældrerådsmøder afholdes fra kl. 17-19 og inkluderer aftensmad. Det er ledelsens opfattelse at dette initiativ er blevet godt modtaget af forældrene. På tidspunktet for inspektionen skulle det første forældrerådsmøde afholdes inden for 2 uger.

På Emdrupgård er der tradition for at holde en årlig juleklippedag/julefestdag som både forældre og søskende inviteres med til. Derudover er der også mange forældre der kommer til loppemarkedet som er årets store fællesbegivenhed på Emdrupgård.

Jeg beder Emdrupgård om at oplyse hvilke medarbejdere der deltager i møderne i forældrerådet. Desuden beder jeg om oplysning om hvor ofte der forventes at blive afholdt møder i forældrerådet, hvorvidt der inden mødet udsendes en dagsorden, og hvorvidt der udarbejdes et referat fra møderne.

4.5. Medicin, læge mv.

Flere af børnene er i medicinsk og/eller psykiatrisk behandling. Børnene bliver udredt og går til kontrol på Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center Bispebjerg. Emdrupgård har en psykolog ansat på deltid.

Revas ApS foretog den 10. august 2010 på vegne af Københavns Kommune tilsyn af medicinbehandlingen på Emdrupgård. I et bilag om dette medicintilsyn af 12. august 2010 anbefalede Revas følgende:

- At der udarbejdes en mere kortfattet og anvendelig medicininstruks med udgangspunkt i Sundhedsstyrelsens vejledning, herunder også en beskrivelse af proceduren ved utilsigtede hændelser.
- At der kommer en større systematik i opbevaringen af det enkelte barns medicin. Hvert barn bør have sin egen hylde eller kurv med sin private medicin hvor navn og cpr.nr. tydeligt fremgår. Doseringsæsker bør forsynes med navn og fødselsdato.
- At procedurerne for bortskaffelse af medicin bør være kendt af de medicinansvarlige.
- At der udnævnes enkelte medarbejdere som medicinansvarlige, og at disse sendes på medicinbehandlingskursus.

Revas anbefalede desuden at der blev udarbejdet en handlings- og tidsplan for de 4 punkter.

Jeg beder Emdrupgård om at oplyse hvordan der er blevet fulgt op på anbefalingerne fra Revas vedrørende medicinbehandlingen.

For så vidt angår håndteringen af restmedicin, oplyste ledelsen at det bliver afleveret på apoteket, men at man ikke modtager en kvittering fra apoteket på den tilbageleverede medicin.

Jeg oplyste at det efter min opfattelse – for at undgå eventuel tvivl om hvad der er sket med restmedicinen, og deraf følgende uberettigede mistanker – kan være fornuftigt at få en kvittering fra apoteket. En mulig løsning kan være at Emdrupgård selv skriver op

hvad der bliver afleveret, og anmoder om apotekets kvittering, f.eks. i form af et stempel. Det erklærede ledelsen sig enig i. Ledelsen ville følge op på mit forslag.

Jeg beder Emdrupgård om at underrette mig om hvorvidt hjemmet har indført en sådan form for kontrol med restmedicinen for at sikre at der ikke sker (kan ske) misbrug og omsætning af medicin.

4.6. Undervisning

Emdrupgård havde tidligere to skoler – en intern skole for børnene fra døgnafdelingerne og en skole for dagafdelingens børn. Pr. 1. august 2010 blev det besluttet at lægge de to skoler sammen til én skole. Som følge af beslutningen om at sammenlægge skolerne er nogle af undervisningslokalerne blevet flyttet, men den praktiske sammenlægning af børnene fra de to skoler var på inspektionstidspunktet endnu ikke gennemført.

Børnene er delt ind i tre grupper: Begyndergruppen, Mellegruppen og Ældstegruppen. Børnene fordeles både efter deres alder og faglige niveau samt efter hvor svært de har det med at skulle tilpasse sig det at gå i skole. Hver gruppe har sit eget lokale hvor børnene både bliver undervist individuelt og med de andre børn i gruppen.

Der undervises efter folkeskolelovens § 20, stk. 2, og specialundervisningsbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 885 af 7. juli 2010 om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand).

Der er ansat 1 skoleleder, 6 lærere, 6 pædagoger og en pædagogmedhjælper.

Tilrettelæggelsen af undervisningen bærer præg af en fast struktur og genkendelighed. Hver skoledag indledes og afsluttes efter en fast struktur hvor børnene anerkendes for noget godt barnet kan eller har gjort. Børnene fra dagafdelingen tilbydes morgenmad hver dag fra kl. 8.30-8.45. Der er to undervisningsmoduler, som er afbrudt af et kvarters pause, inden frokosten kl. 12. Frokosten tilberedes af Emdrupgårds kok, og børnene spiser sammen. Der er et undervisningsmodul om eftermiddagen.

Efter § 13 b i folkeskoleloven skal der for alle elever udarbejdes en elevplan til brug for den løbende evaluering. Elevplanen skal indeholde resultatet af og den besluttede opfølgning på evalueringen. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om elevplanen.

På Emdrupgård modtager børnene individuel undervisning efter egne undervisningsplaner, og skolen har tilknyttet en PPR-psykolog, der undersøger barnet i forhold til hvert enkelt barns skolemæssige muligheder og problemstillinger, og superviserer lærerne i forhold til børnene. Emdrupgård tilstræber at børnene testes to gange årligt i dansk og matematik.

Som tidligere beskrevet udarbejdes der en udviklingsplan for hvert barn, og hver 6. måned følges der op på planen i en opfølgingsplan. Udviklings- og opfølgingsplanerne indeholder en beskrivelse af elevens kompetencer, problemstillinger, testresultater (fra matematik og dansk tester) og en fremadrettet plan for barnets sociale og faglige udvikling.

I de to udlånte opfølgingsplaner indgår et fyldestgørende afsnit om det enkelte barns status i de primære fag og i skolen generelt.

Det fremgår af folkeskolelovens § 40, stk. 1, 1. pkt., at "kommunalbestyrelsen har det overordnede ansvar for kommunens skolevæsen og påser, at alle undervisningspligtige børn i kommunen indskrives i folkeskolen eller får en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen".

Efter denne bestemmelse har Københavns Kommune en forpligtelse til at føre tilsyn med at de undervisningspligtige børn på Emdrupgård enten indskrives i folkeskolen eller får en undervisning der står mål med hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

§ 19 i bekendtgørelse nr. 885 af 7. juli 2010 om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand indeholder følgende:

”§ 19. Henvi sning af en elev til specialpædagogisk bistand i et dagbehandlingstilbud eller i et anbringelsessted, jf. § 5, stk. 3, og § 10, stk. 1, nr. 5, er beting et af, at der på forhånd mellem dagbehandlingstilbudet/anbringelsesstedet og den stedlige kommunalbestyrelse er indgået overenskomst om undervisningens omfang, indhold og tilrettelæggelse. Overenskomsten skal mindst omfatte følgende:

- 1) Læse- og timeplaner.
- 2) Personalets kvalifikation er.
- 3) Tilsynsfunktionen og dens indhold.
- 4) Den pædagogisk-psykologiske betjening.
- 5) Budgettet for undervisningen og aflæggelse af regnskab.

6) Registrering og indberetning til kommunalbestyrelsen af magtanvendelse over for elever.

Stk.2. Den i stk. 1, nr. 3, nævnte tilsynsfunktion skal blandt andet sikre, at undervisningen i dagbehandlingstilbuddet eller anbringelsesstedet står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen, jf. folkeskolelovens § 40, stk. 1.”

Københavns Kommune har på baggrund af et uanmeldt tilsyn den 27. januar 2010 udarbejdet en tilsynsrapport om undervisningen på Emdrupgård. I rapporten blev der rejst tvivl om hvorvidt Emdrupgård gav børnene en undervisning der stod mål med hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Det drejede sig særligt om undervisningstimetallet og den fulde fagrække. Tilsynsrapporten har medført en række ændringer i tilrettelæggelsen af undervisningen på Emdrupgård. Ud over at det blev besluttet at sammenlægge de to skoler, er der blevet ansat en skoleleder, og der er blevet lavet et nyt skema for alle klasserne. Ledelsen har oplyst at skemaet – som er blevet godkendt af Københavns Kommune – lever op til minimumstimetallene for folkeskolen og overholder reglerne om sammensætningen af elever i forhold til deres alder. Derudover er der lavet en aftale med naboskolen – Holbergskolen – om at Emdrupgård kan låne skolens fysiklokale. Nogle fag – som f.eks. religionsundervisning – bliver børnene ikke undervist i løbende over skoleåret, men samlet i et ugemodul. Emdrupgård er også opmærksom på at det nye skema lever op til kravene om at undervisningen skal forestås af hertil uddannede lærere. Fra det kommende skoleår vil det også være muligt for børnene at tage folkeskolens afgangsprøve. Emdrupgård er i forbindelse med gennemførelsen af skolesammenlægningen, som skal finde sted i det kommende skoleår, i løbende dialog med tilsynet i kommunen for at sikre at det nye skoletilbud lever op til både undervisningsministeriets og kommunens krav til undervisning.

Jeg beder Københavns Kommune om at sende mig en kopi af den eller de tilsynsrapporter vedrørende undervisningen på Emdrupgård der er udarbejdet efter tilsynet den 27. januar 2010. Jeg beder samtidig om at få en kopi af kommunens manual om tilsyn med specialundervisning.

Det fremgår i øvrigt af rapporten fra tilsynet den 27. januar 2010 at den tilsynsførende vurderede at eleverne har gode muligheder for faglige fremskridt, og at forholdet mellem personale og elever er godt. Som jeg nævnte under min afsluttende samtale med ledelsen, gav børnene under mine samtaler med dem generelt udtryk for at lærerne i undervisningstiden ofte er beskæftiget med andre ting end at undervise (læse avis, drikke kaffe, tale og skrive i mobiltelefon, sidde ved computere osv.).

Jeg beder Emdrupgård om at oplyse om og i så fald hvilke overvejelser disse oplysninger har givet anledning til.

4.7. Fritidsordning

Børnene fra dagafdelingen har mulighed for at gå i fritidsordning på Emdrupgård inden skoledagen begynder fra kl. 8, og efter skoledagen er slut til kl. 16.

I fritidsordningen er der mulighed for at spille computer, spille spil/kort, lave udendørs aktiviteter og eventuelt tage på tur.

Ledelsen oplyste under den afsluttende samtale at Emdrupgård har fokus på at skabe flere aktiviteter i fritidsordningen. Der var på inspektionstidspunktet kun 2-3 børn der gik i fritidsordningen. Derfor arbejdede ledelsen på at fritidsordningen fremover skal lave aktiviteter sammen med børnene fra døgnafdelingerne om eftermiddagen. Jeg forstod at dette skulle give mulighed for at lave flere aktiviteter om eftermiddagen.

Jeg beder Emdrupgård om at oplyse om det er blevet muligt for børnene i fritidsordningen at lave flere aktiviteter om eftermiddagen, herunder om børnene nu kan lave aktiviteter med børnene fra døgnafdelingerne om eftermiddagen.

4.8. Daglig struktur og fritid

Der er en fast struktur i hverdagen for børnene, og der er flere gange dagligt afsat tid til at børnene kan tale med personalet om dagens aktiviteter og opgaver. Børnene bliver vækket kl. 7.30, og kl. 8.30 bliver de fulgt ned i skolen af personalet på døgnafdelingerne. Efter skoledagen, som også afsluttes efter en fast struktur, har børnene mulighed for at gå til fritidsaktiviteter eller lave noget på Emdrupgård. Børnene fra dagafdelingen kan gå i fritidsordning indtil kl. 16. Fra kl. 17-18 er der en stilletime. Tidligere blev stilletimen brugt til at lave lektier i, men efter skolesammenlægningen har børnene ikke haft lektier for. Efter aftensmaden er der en aftalerunde hvor børnene fortæller hvad de har af planer for aftenen (fra kl. 19 og frem til sengetid), og pædagogerne hjælper dem med at strukturere deres tid og opgaver. De ældste skal være på deres værelser kl. 21 og i seng (slukke for tv, aflevere mobiltelefoner mv.) kl. 22. Under min samtale med børnene gav børnene udtryk for at de ønskede flere af dagsrutinerne ændret, f.eks. stilletimen og sengetidspunkterne.

Jeg beder Emdrupgård om at oplyse om Emdrupgård har ændret på nogle af dagsrutinerne.

Børnene har mulighed for at lave forskellige ting i fritiden på Emdrupgård. Der er bl.a. mulighed for at benytte gymnastiksalen, motionsrummet og udendørsarealerne hvor man bl.a. kan spille fodbold, basketball, cykle, løbe på rulleskøjter mv. Der er også mulighed for at spille computer. Derudover går flere af børnene til fritidsaktiviteter uden for Emdrupgård. Nogle af de ældre børn går i ungdomsklub uden for Emdrupgård. Der er desuden både et børneråd og en ungegruppe som mødes ad hoc når der er noget at drøfte.

Weekenderne bliver typisk brugt på at lave de samme ting som i almindelige familier, f.eks. handle, bage, hygge, se tv osv. Emdrupgård har en bus, der giver mulighed for at tage på ture som f.eks. i biografen, i svømmehallen eller på cykelture i skoven. Det hænder at man tager på ture i weekenderne.

For at sikre at alle børn kommer ud og får nogle oplevelser, er Emdrupgård på feriekoloni hver anden uge hele sommerferien. Nogle gange er begge afdelinger af sted sammen – typisk i Danmark – og nogle gange tager et enkelt hold til Sverige. Der er også tradition for at tage en tur på Bakken.

Hvert år i maj holder Emdrupgård et loppemarked. Loppemarkedet er en fællesaktivitet der samler og motiverer børnene – foruden at det giver institutionen et betragteligt overskud. Fra midt i april til midt i maj indsamler børnene sammen med personalet brugte ting hos folk i lokalområdet som efterfølgende bliver solgt på loppemarkedet.

4.9. Overlevering

Efter endt ophold udskrives barnet f.eks. til eget hjem, en plejefamilie eller et tilbud for unge. Der kan også være tale om et andet skoletilbud, f.eks. efterskole eller folkeskole. Ledelsen oplyste at man oplever en stigende tendens til at forældre hjemtager børn mod institutionens ønske. Dette har flere årsager, men bl.a. oplever ledelsen at reglerne om forældrebetaling har betydning for forældrenes beslutninger.

4.10. Økonomiske forhold

Tøj- og lommepenge er aldersbestemt og gives efter en vejledning med fastsatte standardbeløb. F.eks. får en 12-årig 57 kr. om ugen i lommepenge, og en 14-årig får 110 kr. om ugen i lommepenge. Derudover kan børnene tjene en bonus ved siden af lommepengene ved at påtage sig en opgave, f.eks. at hjælpe med indkøb eller hjælpe med opvasken i storkøkkenet. Børnene skriver under når de får udleveret lommepenge. Børnene laver aftaler med deres kontaktpædagoger om hvad pengene skal bru-

ges til. Nogle af børnene kan selv styre deres lommepenge, mens andre børn får hjælp til det. Der er som tidligere nævnt meget stor forskel på hvor ofte børnene er hjemme hos deres forældre, og hvor meget forældrene deltager i børnenes liv – også økonomisk. Emdrupgård forsøger derfor at være opmærksom på at de børn der ikke har eller har meget lidt kontakt til forældrene, får nogle af de samme muligheder som de andre børn. F.eks. har Emdrupgård søgt kommunen om penge til at et barn kunne deltage i en skitur hvor Emdrupgård betalte kostpengene til barnet.

Tøjindkøb aftales med kontaktpædagogen, som også i vidt omfang hjælper barnet med indkøbene. Børnene er med til at aflevere kvitteringer for tøjindkøb og skrive under på det forbrug der er foretaget.

Ledelsen oplyste at der bliver foretaget ekstern revision af Emdrupgårds regnskaber, herunder også administrationen af børnenes penge. Derudover fører ledelsen internt tilsyn med administrationen af børnenes penge.

Jeg beder Emdrupgård om at oplyse hvem der foretager den eksterne revision af Emdrupgårds regnskaber, og hvor ofte revisionen foretages. Jeg beder desuden om at modtage en kopi af resultatet af det seneste revisionsbesøg. Derudover beder jeg Emdrupgård oplyse proceduren for det interne tilsyn med administrationen af børnenes penge.

4.11. Mobiltelefoner, internet, tv mv.

Ifølge de interne regler om mobiltelefoner for børnene på Emdrupgård kan børn over 12 år søge om mobiltilladelse til at have en mobiltelefon med kamera. Tilladelsen bliver inddraget hvis mobiltelefonen anvendes til trusler, mobning eller lignende.

Jeg beder Emdrupgård om at oplyse om det kun er mobiltelefoner med kamera der kræver at barnet er 12 år og har en mobiltilladelse, sådan at alle børn uafhængigt af alder må have en mobiltelefon uden kamera.

Ifølge det interne regelsæt kan børnene på døgnafdelingen få udleveret deres mobiltelefon efter skoletid, og de skal aflevere den igen inden sengetid om aftenen. Børnene på dagafdelingen skal slukke telefonen og lægge den til side ved skoledagens begyndelse, og telefonen må tændes igen efter skoletid efter aftale med de voksne. Regelsættet er udarbejdet i maj 2009, dvs. før det blev besluttet at lægge døgnafdelingens og dagafdelingens skoler sammen.

Som jeg oplyste ledelsen om under den afsluttende samtale, kom det under mine samtaler med børnene frem at regelsættet – i hvert fald for så vidt angår børnene i dagafdelingen – ikke efterleves helt i praksis. Ledelsen oplyste at man ville se på reglerne, og at det afgørende er at børnene ikke bruger deres mobiltelefoner i skoletiden.

Jeg beder Emdrupgård om at oplyse om der er blevet ændret i regelsættet for mobiltelefoner, herunder om der i lyset af skolesammenlægningen er lavet ensartede regler for børnene på dag- og døgnafdelingerne. Jeg beder desuden Emdrupgård om at oplyse om institutionen har overvejet at lave retningslinjer for lærernes brug af mobiltelefoner i undervisningstiden (både for privat og faglig brug).

Børnene kan se tv på deres værelser. Nogle børn har deres eget tv-apparat med, mens andre låner et af Emdrupgård. Børnene har kun mulighed for at se et begrænset antal kanaler på deres værelser, og de må ikke se tv efter kl. 22.

Der er 2 computere med internetadgang i hver opholdsstue på døgnafdelingerne. Børnene har ikke internetadgang på værelserne. Ledelsen oplyste at internetforbindelsen i løbet af vinteren havde været nede på grund af frostvejret, hvilket også var tilfældet på inspektionstidspunktet. Internetforbindelsen er ikke hurtig nok til at både administrationen og børnene kan være på internettet samtidig. Ledelsen oplyste under inspektionen at ledelsen havde fået oplyst at internetproblemet kunne løses i løbet af en måneds tid i forbindelse med at frosten forsvandt.

Jeg beder Emdrupgård om at oplyse om internetproblemerne nu er blevet afhjulpet så både administrationen og børnene kan bruge internettet samtidig. Jeg beder også om oplysninger om i hvilket omfang skolen har computere der kan anvendes af børnene i undervisningen og i fritidsordningen, og om – og i så fald i hvilket omfang – børnene på døgnafdelingerne har egne computere på deres værelser. Endelig beder jeg Emdrupgård om at oplyse om hjemmet har erfaringer med trusler, mobning mv. via internettet, og om der er fastlagt retningslinjer for børnenes brug af computere.

4.12. Ryge- og alkoholpolitik

Børnene må kun ryge hvis de har en skriftlig rygetilladelse fra deres forældre. Der må ikke ryges nogen steder indenfor, men der må ryges på matriklen på anviste steder. På tidspunktet for inspektionen var der kun ét af børnene på dagafdelingen der røg.

Der accepteres hverken alkohol eller stoffer på Emdrupgård. Ledelsen oplyste at man ikke oplever problemer med hverken alkohol eller stoffer på Emdrupgård. Det hænder dog at der er blevet fundet alkohol på stedet, men det er flere år siden at man har oplevet et barn beruset eller påvirket. For nogle år siden var der nogle enkelte børn der havde problemer med hash, men ledelsen inddrog politiet tidligt og fik løst problemet i opløbet.

Jeg beder Emdrupgård om at oplyse om der gælder en ryge- og alkoholpolitik for personalet på Emdrupgård. Hvis der er en medarbejderhåndbog eller lignende for personalet, beder jeg om at modtage en kopi af den.

4.13. Rømning

Under inspektionen blev spørgsmålet om rømning ikke nærmere drøftet. Jeg fik dog fornemmelsen af at Emdrupgård indimellem har oplevet at et barn er stukket af.

Jeg beder Emdrupgård om at oplyse om hjemmet oplever at børnene stikker af fra hjemmet, og eventuelt i hvilket omfang det sker. Hvis ikke der er oplysninger herom i en medarbejderhåndbog, beder jeg Emdrupgård om at oplyse hvordan man håndterer sådanne situationer.

4.14. Seksuel adfærd

Nogle af børnene på Emdrupgård er stærkt seksualiserede. Nogle af børnene har været udsat for seksuelle overgreb inden anbringelsen. Der er derfor meget opmærksomhed på at der ikke sker grænseoverskridende adfærd i forhold til andre børn eller de voksne. Det har tidligere været forbudt at være kæresten på Emdrupgård, men det er det ikke længere. Der har været mange drøftelser om dette emne, men det er ledelsens holdning at børnene også har brug for at lære hvordan man er kæresten.

Børnene bestemmer selv om de vil have døren til deres værelse låst om natten. Børnene aftaler med pædagogerne om døren skal være låst eller ej. Pædagogerne kan altid komme ind. Børnene må ikke være på gangene når der er blevet sagt godnat. Der er ingen bevægelsesalarmer, men der er en sovende nattevagt på hver afdeling. På Afdeling 2 ligger nattevagten for enden af en værelsesgang og dermed et stykke væk fra nogle af børnene. Man oplever at børnene har gode sovevaner, og det er ledelsens opfattelse at nattevagten har en god føling med hvad der sker om natten. Ledelsen oplyste dog at man har oplevet at børn har opsøgt hinanden om natten, og man har også erfaringer med seksuelle krænkelser mellem børnene. Nogle børn har

ønsket en vågen nattevagt i perioder, mens andre børn har det dårligt med overvågning.

Kommunen oplyste under inspektionen at kommunen før sommerferien i 2010 undersøgte om det var muligt at spare på bemanningen om natten, men at man valgte at holde fast i den nuværende bemanning. Kommunen oplyste også at der ikke er tradition for at anvende bevægelsesalarmer i kommunens døgninstitutioner.

Spørgsmålet om seksuelle krænkelser blev drøftet under det tilsyn Revas ApS foretog af Emdrupgård på vegne af Københavns Kommune den 29. oktober 2009. Ifølge tilsynsrapporten havde ledelsen på Emdrupgård på daværende tidspunkt fået kendskab til en sag hvor et barn igennem et halvt år havde været udsat for seksuelle overgreb. Ledelsen og medarbejderne var meget påvirkede af at ingen havde opdaget overgrebene. Det var dog tilsynets opfattelse at ledelsen havde håndteret sagen hensigtsmæssigt og forsvarligt for alle parter. Det fremgår af tilsynsrapporten at ledelsen havde igangsat udarbejdelsen af en beredskabsplan for procedurer og handlinger i lignende situationer. Tilsynet anbefalede en vågen nattevagt.

Som jeg allerede udtalte under den afsluttende samtale med ledelsen, bør der efter min opfattelse etableres effektiv natovervågning på døgnafdelingerne. Det kan f.eks. være ved opsætning af bevægelsesfølere på værelsesgangene eller vågne nattevagter. Det er min opfattelse – hvilket også er blevet bestyrket af oplysningerne i tilsynsrapporten – at den nuværende ordning med en sovende nattevagt ikke i tilstrækkeligt omfang hverken sikrer børnene eller personalet mod at der kan ske nye overgreb. Jeg beder både kommunen og Emdrupgård om en udtalelse herom.

Jeg beder også om at modtage en kopi af beredskabsplanen.

Der er meget fokus på forholdet mellem pædagog/lærer og barn, herunder hvor grænsen går i forhold til balancen mellem for lidt og for meget omsorg, samt hvorvidt pædagogernes/lærernes adfærd kan bruges imod dem. Medarbejderne er meget opmærksomme på at de ikke overskrider nogle af børnenes grænser. Der anvendes børneattester ved alle nyansættelser.

4.15. Vold mv.

Mange af børnene på Emdrupgård har dårlig impuls kontrol og kan være udadreagerende over for både personalet og andre børn. Der er typisk tale om affekthandlinger

og ikke egentlige overfald. Ledelsen havde dog oplevet én gang at et barn havde taget en kniv frem. Børnenes adfærd fører til mange indberetninger om magtanvendelser. Ledelsen oplyste at man dagligt oplever verbale angreb, beskyldninger og trusler.

Jeg er ikke bekendt med om Emdrupgård har udarbejdet generelle regler for børnenes adfærd på hjemmet til at imødegå negativ adfærd og mobning. Jeg beder Emdrupgård om at oplyse hvorvidt det er tilfældet, og om i bekræftende fald at sende mig en kopi.

Personalet oplever også verbale angreb som f.eks. trusler fra forældre. Så vidt jeg forstod under inspektionen, har Emdrupgård ikke nogen skriftligt nedfældet politik om hvornår der skal ske indberetninger af arbejdsskader, politianmeldelser og hvordan man i øvrigt forholder sig til vold eller anden grænseoverskridende adfærd over for personalet. Forstanderen oplyste dog at hun for nylig i forbindelse med flytningen havde fundet en gammel politik på området, og kommunen oplyste at der findes en generel politik på området i kommunen som kommunen ville sørge for at Emdrupgård modtog en kopi af.

Som jeg udtalte under inspektionen, bør der være retningslinjer for hvordan ledelsen forholder sig til vold og anden grænseoverskridende adfærd over for personalet. Det bør heraf fremgå hvem der tager beslutningen om at et forhold skal politianmeldes, dog bør den ansatte kunne frabede sig at der sker en politianmeldelse. Der bør også være retningslinjer for hvordan der skal reageres over for det barn eller den forælder der har udøvet vold eller anden grænseoverskridende adfærd.

Jeg beder om nærmere oplysninger om hvorvidt Emdrupgård nu har – eller vil udfærdige – retningslinjer på området.

5. Magtanvendelse

5.1. Regler om magtanvendelse i institutioner uden for hjemmet

Serviceovens kapitel 24 om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten indeholder i § 123 og i § 123a regler for hvilke tvangsforanstaltninger der kan iværksættes over for børn og unge i institutioner uden for hjemmet. Serviceovens § 123, stk. 3 og 4, lyder sådan:

”Stk.3. Under andre døgnophold uden for hjemmet end nævnt i stk. 1, som er formidlet af kommunen, må magtanvendelse kun ske, når forholdene i det enkelte tilfælde gør det absolut påkrævet.

Stk.4. Enhver form for magtanvendelse skal registreres og indberettes af tilbudet til kommunalbestyrelsen i den stedlige kommune for de tilbud, som kommunalbestyrelsen fører tilsyn med, jf. § 148 a, og regionsrådet for de tilbud, som regionsrådet fører tilsyn med, jf. § 5, stk. 7. Kommunalbestyrelsen eller regionsrådet orienterer opholdskommunen, jf. § 9 a, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område om indberetningen. Velfærdsministeren fastsætter i en bekendtgørelse regler om magtanvendelse og om registrering og indberetning heraf.”

Efter servicelovens § 123 og § 123a er der udstedt en bekendtgørelse om magtanvendelse over for børn og unge der er anbragt uden for hjemmet (bekendtgørelse nr. 1093 af 21. september 2010). Bestemmelserne i §§ 1-4 i bekendtgørelsen indeholder regler om hvornår der kan ske magtanvendelse – og i hvilken form – over for børn og unge i ikke sikrede institutioner. Bestemmelserne har følgende indhold:

”§ 1. Magtanvendelse over for børn og unge omfattet af denne bekendtgørelse må kun anvendes, hvis der er hjemmel til det. Magtanvendelse må aldrig erstatte omsorg og socialpædagogisk bistand. Magtanvendelse skal begrænses til det absolut nødvendige og skal i øvrigt stå i rimeligt forhold til det, der søges opnået hermed.

Stk.2. Legemlig afstraffelse er ikke tilladt. Fiksering er ikke tilladt. Ved fiksering forstås anvendelse af mekanisk tvangsmiddel i form af bælte, håndremme, fodremme, eller livstykke, samt anden form for mekanisk fastspænding. Ydmygende, hånende eller anden nedværdigende behandling er ikke tilladt.

§ 2. Fysisk magtanvendelse i form af, at barnet eller den unge fastholdes, eller føres til et andet opholdsrum er tilladt, hvis:

- 1) barnet eller den unge udviser en sådan adfærd, at fortsat ophold i fællesskabet er uforsvarlig, eller
- 2) barnet eller den unge derved forhindres i at skade sig selv eller andre.

Stk.2. Magtanvendelse efter stk. 1 skal afpasses efter forholdene i den enkelte situation og må ikke gå ud over det strengt nødvendige.

Stk.3. Magtanvendelse, som akut kan være nødvendig, vil være omfattet af straffelovens bestemmelser om nødværge, jf. straffelovens § 13.

...

§ 3. I opholdssteder for børn og unge, jf. lovens § 66, nr. 4, vil der kunne ske fysisk magtanvendelse efter § 2.

§ 4. I døgninstitutioner for børn og unge, jf. lovens § 66, nr. 5, vil der i ikke sikrede afdelinger kunne ske fysisk magtanvendelse efter § 2.

Stk.2. Der vil i ikke sikrede afdelinger i døgninstitutioner for børn og unge endvidere kunne ske aflåsning af afdelingen om natten og undtagelsesvis i kortere perioder om dagen.”

Efter §§ 41 og 43 skal henholdsvis tilladte og ikke-tilladte magtanvendelser indberettes til henholdsvis opholdskommunen og kommunalbestyrelsen eller regionsrådet der fører tilsyn med tilbuddet. Bestemmelserne lyder sådan:

”§ 41. Ved anbringelse eller overførsel til en sikret afdeling, eller en særligt sikret afdeling, ved anvendelse af isolation, ved tilbageholdelse og fastholdelse efter lovens § 123 b og tilbageholdelse efter lovens § 123 c samt ved fysisk magtanvendelse efter § 2, herunder nødværge, på opholdssteder, delvist lukkede døgninstitutioner og døgninstitutioner med og uden sikrede afdelinger, skal tilbuddets leder eller dennes stedfortræder inden for 24 timer registrere følgende oplysninger på et indberetningsskema udarbejdet til dette formål:

- 1) barnets eller den unges navn og alder,
- 2) tidspunktet for indgrebet,
- 3) indgrebets varighed,
- 4) indgrebets art og
- 5) begrundelse for indgrebet.

Stk.2. Barnet eller den unge, der har været involveret i episoden, der udløste magtanvendelsen, skal gøres bekendt med skematilførslen og have lejlighed til at ledsage denne med sin egen redegørelse for episoden.

Stk.3. Indberetningsskemaet skal forefindes i tilbuddet i en dertil særlig beregnet protokol.

Stk.4. Tilbuddets leder eller dennes stedfortræder skal straks sende kopi af indberetningsskemaet til opholdskommunen.

Stk.5. Tilbuddets leder eller dennes stedfortræder skal ved månedens udgang sammen med sine kommentarer indsende kopi af indberetningsskemaerne til kommunalbestyrelsen, for de tilbud, som kommunalbestyrelsen fører tilsyn med eller regionsrådet for de tilbud som regionsrådet fører tilsyn med, jf. lovens § 123, stk. 4, der gennemgår skemaerne. Kommunalbestyrelsen eller regionsrådet orienterer opholdskommunen om indberetningen.

§ 43. Overtrædelse af reglerne i kapitel 1-4 skal, jf. stk. 2, registreres og indberettes til den kommunalbestyrelse eller det regionsråd, der fører tilsyn med det pågældende tilbud, jf. lovens § 148 a eller § 5, stk. 7.

Stk.2. Den implicerede medarbejder skal i de tilfælde, der er nævnt i stk. 1, senest dagen efter episoden afgive skriftlig indberetning derom til tilbuddets leder, der sammen med sine kommentarer samt forklaringer fra personer, der har overværet episoden, inden 3 dage videresender indberetningen til kommunalbestyrelsen eller regionsrådet. Indberetningen skal indeholde følgende oplysninger:

- 1) de særlige forhold, der har begrundet indgrebet,
- 2) tidspunktet for den handling, der har givet anledning til indgrebet,
- 3) tidspunktet for indgrebet,
- 4) indgrebets varighed,
- 5) beskrivelse af indgrebets art,
- 6) beskrivelse af indgrebets formål,
- 7) hvem der foretog indgrebet,
- 8) barnets eller den unges tilstand i den tid, indgrebet fandt sted, og
- 9) barnets eller den unges navn og alder.

Stk.3. Barnet eller den unge, der har været involveret i episoden, der udløste magtanvendelsen, skal gøres bekendt med indberetningen og have lejlighed til at ledsage denne med sin egen redegørelse for episoden.

Stk.4. Hvis der er begrundet mistanke om en strafbar handling, der er undergivet offentlig påtale, skal tilbuddets leder eller dennes stedfortræder straks sende indberetning herom til kommunalbestyrelsen eller regionsrådet, der skal tage kontakt til politiet.

Stk.5. En anden medarbejder, som har overværet episoden, og som ikke dagen efter er bedt om oplysninger til indberetningen, har pligt til at meddele sin forklaring til tilbuddets leder.

Stk.6. En anden medarbejder, der i øvrigt får begrundet viden om episoden, har ligeledes pligt til at meddele tilbuddets leder om denne viden.

Stk.7. Tilbuddets leder skal samtidig med sin indberetning til kommunalbestyrelsen eller regionsrådet, der fører tilsyn med tilbuddet, give kopi af denne til den implicerede medarbejder og skal orientere forældremyndighedens indehaver og opholdskommunen om indberetningen.

...

Stk.10. Kommunalbestyrelsen eller regionsrådet skal træffe afgørelse om de driftsmæssige konsekvenser af indberetningssagen inden 6 uger efter at indberetningssagen er modtaget.”

Pkt. 519 i vejledning nr. 11 af 15. februar 2011 om særlig støtte til børn og unge og deres familier lyder sådan:

"I bekendtgørelse om magtanvendelse over for børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet,(...), findes en udtømmende opregning af, hvornår det inden for det sociale område kan være tilladt at anvende magt over for børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet. Anvendelse af magt over for anbragte børn og unge skal således have hjemmel i denne bekendtgørelse. Findes der ikke lovhjemmel til en given foranstaltning, vil der være tale om ulovlig magtanvendelse.

Magtanvendelse må efter bekendtgørelsen ikke erstatte omsorg og socialpædagogisk bistand, og magtanvendelsen skal begrænses til det absolut nødvendige samt stå i rimeligt forhold til det, der søges opnået hermed. Det kan derfor være hensigtsmæssigt løbende at evaluere på det pædagogiske arbejde på stedet med henblik på at minimere antallet af magtanvendelser.

Som eksempel på fysisk magtanvendelse kan nævnes, at barnet eller den unge fastholdes eller føres til et andet opholdssted. Hertil kræves det imidlertid som en betingelse, at barnet eller den unge udviser en sådan adfærd, at fortsat ophold i fællesskabet er uforsvarligt, eller at barnet eller den unge derved forhindres i at skade sig selv eller andre. Endvidere skal den fysiske magtanvendelse være afpasset efter forholdene i den enkelte situation og må ikke gå ud over det strengt nødvendige.

...

Der gælder forskellige magtbeføjelser for forskellige anbringelsessteder, idet magtanvendelsesmulighederne i opholdssteder for børn og unge og i ikke sikrede afdelinger i døgninstitutioner for børn og unge er meget begrænsede, mens der er nogle flere magtmidler til rådighed i sikrede og særligt sikrede afdelinger, hvis betingelserne herfor er opfyldt."

5.2. Regler om magtanvendelser på skolen

Efter folkeskolelovens § 52 har undervisningsministeren i bekendtgørelse om fremme af god orden i folkeskolen fastsat nærmere regler om magtanvendelse i folkeskolen (bekendtgørelse nr. 320 af 26. marts 2010). I bekendtgørelsens § 10 er der anført følgende:

"§ 10. Legemlig afstraffelse og nedværdigende behandling er ikke tilladt.

Stk.2. For at afværge, at elever øver vold mod sig selv eller andre, eller ødelægger eller beskadiger ting, kan der anvendes magt i nødvendigt omfang.

Stk.3. En elev, over for hvem der anvendes magt af den i stk. 2 nævnte karakter, kan af læreren omgående udelukkes fra klassen. Udelukkelsen er betinget af, at eleven i udelukkelsestiden er under fornødent tilsyn.

Stk.4. Skolens leder skal ved udelukkelse af en elev fra klassen efter stk. 3 omgående underrettes af læreren, hvorefter lederen træffer beslutning om de nødvendige videre foranstaltninger.”

Ombudsmandsinstitutionen er i en anden sag blevet gjort opmærksom på at der ikke er fastsat regler for magtanvendelse i skoletiden for de børn som går i skole i dagbehandlingstilbud eller på anbringelsessteder, ud over at lærerne ikke må anvende legemlig afstraffelse og nedværdigende behandling. Dette førte til at Folketingets Ombudsmand over for Undervisningsministeriet rejste spørgsmålet om fastsættelse af sådanne regler på området.

Undervisningsministeriet gennemførte herefter en ændring af bekendtgørelsen om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand (nu bekendtgørelse nr. 885 af 7. juli 2010), så der er kommet en bestemmelse (nu § 19, stk. 1, nr. 6) om at der i overenskomsten mellem kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen og dagbehandlingstilbuddet eller anbringelsesstedet skal tages stilling til hvordan registrering og indberetning til kommunalbestyrelsen af magtanvendelse over for elever skal finde sted. Ændringen af reglerne trådte i kraft den 1. august 2009.

Københavns Kommune har efterfølgende oplyst at der gælder den samme procedure ved de magtanvendelser der finder sted i dagbehandlingstilbud og interne skoler, som de magtanvendelser der finder sted i døgninstitutioner. Uanset om magtanvendelsen er tilladt eller ikke-tilladt, gælder der således de samme krav om undersøgelse, vurdering, indberetning, opfølgning mv. Kommunens tilsyn udføres også på samme måde uafhængigt af om magtanvendelsen har fundet sted i et dagbehandlingstilbud/intern skole eller i en døgninstitution.

Københavns Kommune har den 18. maj 2011 indskærpet dette over for ledelsen på Emdrupgård. Indskærpelsen er sket på baggrund af en konkret episode hvor en lærer i den interne skole gav en elev en lussing. Kommunen har vurderet og påtalt at ledelsen har håndteret sagen utilstrækkeligt.

Da kommunen har påtalt ledelsens håndtering af sagen, foretager jeg mig ikke noget i anledning af den konkrete sag.

Som nævnt modtog jeg under inspektionen 10 magtanvendelsesindberetninger. En af indberetningerne handler om magtanvendelse som er foregået i skolen. Det drejer sig om en indberetning der er underskrevet af læreren den 20. januar 2011.

Emdrupgård har – som det fremgår – registreret den pågældende magtanvendelse, men jeg har ikke haft mulighed for at kontrollere om eller hvornår den pågældende magtanvendelse er indberettet til Københavns Kommune, jf. nærmere nedenfor under pkt. 5.5. I lyset af at kommunen for nyligt har indskærpet over for ledelsen på Emdrupgård at magtanvendelser der finder sted i skolen, skal behandles efter samme procedure som magtanvendelser der finder sted i døgninstitutionen, foretager jeg mig ikke mere vedrørende reglerne om magtanvendelser på skolen i relation til denne inspektion. Indberetningen fra skolen indgår i min gennemgang af indberetningsskemaerne nedenfor (pkt. 5.4 til 5.6).

5.3. Lukkede døre og frisk luft

Efter § 4, stk. 2, i bekendtgørelse om magtanvendelse over for børn og unge der er anbragt uden for hjemmet, kan institutioner som Emdrupgård aflåse afdelinger om natten og undtagelsesvis om dagen i kortere perioder.

Dørene ud til og dørene til døgnafdelingerne låses om natten. Derudover låses dørene til døgnafdelingerne i skoletiden så børnene ikke har mulighed for at "stikke af" op på deres værelse i skoletiden. Børnene bestemmer selv om døren til deres værelse skal være låst, både om dagen og om natten. Personalet kan altid komme ind. Derudover oplyste ledelsen at det hænder at man i perioder bliver nødt til at sætte lås på et vindue på et værelse. Det kan skyldes at barnet hænger ud af vinduet, eller at et barn på de værelser hvor det er muligt, kravler ud på taget på sidebygningen. Når et vindue aflåses, er det altid konkret begrundet. På tidspunktet for inspektionen var der ikke nogen aflåste vinduer.

I tilsynsrapporten for 2009 har tilsynet beskrevet at der overalt på Emdrupgård er mange låste døre, men at det over for tilsynet blev oplyst at det er udtryk for at de voksne tager ansvaret og ikke lader børnene komme i uhensigtsmæssige situationer som f.eks. tyveri, hærværk og vold.

Jeg kan genkende indtrykket af mange låste døre på Emdrupgård, men jeg har ikke i øvrigt nogen bemærkninger hertil.

Jeg har heller ingen bemærkninger til at Emdrupgård i konkrete situationer i en periode har aflåst et vindue. Det skyldes at aflåsningerne ud fra det oplyste har været konkret begrundede og sikkerhedsmæssigt nødvendige.

5.4. Modtagne registreringer

Som anført anmodede jeg under inspektionen om udlån af institutionens skriftlige materiale om magtanvendelse på Emdrupgård for perioden fra den 1. januar 2010 til og med den 10. januar 2011, i henhold til afsnit VII, kapitel 24, i serviceloven (nu lovbeholdtgørelse nr. 81 af 4. februar 2011) og bekendtgørelse nr. 1093 af 21. september 2010 om magtanvendelse over for børn og unge der er anbragt uden for hjemmet. Hvis antallet af sager oversteg 10, ønskede jeg dog kun de seneste 10 sager.

Jeg modtog samme dag 10 sager – dog vedrørte flere af de sager jeg modtog, hændelser som havde fundet sted efter den 10. januar 2011. Da jeg efter en gennemgang af sagerne mener at de er dækkende for problemstillingerne ved magtanvendelse, har jeg valgt ikke at bede Emdrupgård om at erstatte sagerne med sager fra før varslingsdatoen.

De 10 indberetninger om magtanvendelse vedrører hændelser der fandt sted i perioden fra den 5. til den 23. januar 2011. De 10 indberetninger vedrører 2 forskellige børn.

Ved min gennemgang af skemaerne har jeg navnlig haft opmærksomheden henledt på om proceduren i forhold til de gældende regler er blevet fulgt. Gennemgangen giver mig anledning til følgende bemærkninger:

5.5. Anvendelse af skemaer mv.

Forstanderen oplyste at man har stor fokus på de situationer der medfører indberetning om magtanvendelse. Personalet forsøger at håndtere konfliktsituationer sådan at der er flere voksne til stede hvis der skal anvendes magt. På den måde er det hurtigere og lettere at gennemføre en magtanvendelse uden at nogen kommer til skade. Der er ikke nogen bagatelgrænse for hvad der bliver indberettet. Det skyldes bl.a. at ledelsen anser den efterfølgende gennemgang af indberetningsskemaet med barnet for at være et godt pædagogisk redskab, men indberetningerne foretages også for at sikre personalet mod beskyldninger. Indberetningsskemaerne sendes til kommunen, som kommer med en tilbagemelding på alle indberetningerne.

Efter magtanvendelsesbekendtgørelsens § 41, stk. 1, skal tilbuddets leder eller lederens stedfortræder inden 24 timer registrere følgende oplysninger på et indberetningsskema der er udarbejdet til dette formål: barnets navn og alder, tidspunktet for indgrebet, indgrebets varighed, indgrebets art og begrundelsen for indgrebet.

I det indberetningsskema som Emdrupgård anvender i forbindelse med magtanvendelse, er der rubrikker til udfyldelse af oplysninger om afdeling, medarbejders navn og stilling og barnets navn og cpr.nr. Der er rubrikker til oplysning om de særlige forhold der har begrundet indgrebet, formålet med indgrebet og barnets tilstand mens indgrebet fandt sted. Der er endvidere en rubrik til barnets redegørelse for hændelsen og vidners bemærkninger. Derudover er der rubrikker til oplysning om datoen og tidspunktet for magtanvendelsen, magtanvendelsens varighed og en beskrivelse af indgrebets art. Der er også en rubrik til forstanderens bemærkninger og en rubrik til oplysning om orientering af forældre og forældrenes kommentarer. Slutteligt er der plads til at den involverede medarbejder, barnet og forstanderen kan skrive under samt angive datoerne for underskrifterne.

De krav som magtanvendelsesbekendtgørelsens § 41, stk. 1, stiller til hvilke oplysninger der skal registreres på skemaet, er opfyldt i de skemaer som Emdrupgård benytter.

På skemaet er der ikke rubrikker til oplysninger om at ledelsen har fulgt op i forhold til medarbejderen eller eventuelt i forhold til de børn som har overværet magtanvendelsen. Skemaet indeholder heller ikke en rubrik til at angive at skemaet straks er sendt til opholdskommunen (bekendtgørelsens § 41, stk. 4), eller en rubrik til at angive at skemaerne ved månedens udgang er sendt til tilsynskommunen i kopi (bekendtgørelsens § 41, stk. 5).

Da det ikke fremgår af indberetningsskemaerne om og hvornår skemaerne er sendt til henholdsvis opholds- og tilsynskommune, har jeg ikke haft mulighed for at kontrollere dette. Jeg anmoder om nærmere oplysning om hvordan Emdrupgård kontrollerer at alle indberetninger bliver videresendt til opholdskommunen straks efter at skemaet er blevet udfyldt, og til tilsynskommunen ved hver måneds udgang.

Jeg beder desuden Emdrupgård om at overveje om det vil være hensigtsmæssigt og så at have rubrikker på indberetningsskemaet hvor det kan angives hvornår indberetningen er videresendt til henholdsvis opholds- og tilsynskommunen, om ledelsen har

fulgt op i forhold til medarbejderen, og i forhold til eventuelle børn som har overværet magtanvendelsen (hvis den har været særlig voldsom).

Tilsynsrapporten for 2009 udarbejdet af Revas ApS indeholder følgende bemærkninger om magtanvendelse:

"Her er relativt mange magtanvendelser med efterfølgende indberetning. Her er ingen bagatelgrænse, hvilket betyder, at alt indberettes.

Her arbejdes pædagogisk med at forebygge magtanvendelse og vi anbefaler, at styrke fokus på forebyggelse fremadrettet, evt. i form af undervisning."

Af tilsynsrapporten for 2010 fremgår følgende:

"Der forekommer uundgåeligt magtanvendelser på Emdrupgård. Som opfølgning kan vi konstatere, at her er fokus på forebyggelse. De faglige drøftelser foregår både via supervision og overlap mellem vagterne og når episoden finder sted. Det er vores vurdering, at det er med til at sikre en kvalificeret indsats til forebyggelse af magtanvendelse."

Jeg beder Emdrupgård om at oplyse om der er udarbejdet skriftlige retningslinjer for et forløb med magtanvendelse. I så fald beder jeg om at modtage en kopi heraf. Hvis ikke der er udarbejdet skriftlige retningslinjer, beder jeg hjemmet om at komme med nærmere oplysninger om hvordan man gør nye medarbejdere og vikarer bekendte med procedurerne for magtanvendelse og indberetninger herom.

5.6. Lidt om sagerne

Som før nævnt modtog jeg 10 indberetninger. Indberetningerne vedrørte 2 forskellige børn som hver havde været involveret i 5 episoder.

Episoderne fandt sted henholdsvis den 5. januar 2011, 9. januar 2011 (3 episoder), 16. januar 2011 (2 episoder), 20. januar 2011, 21. januar 2011, og 23. januar 2011 (2 episoder).

1 indberetning vedrører en magtanvendelse som har fundet sted på skolen. Det drejer sig om magtanvendelsen den 20. januar 2011.

Alle indberetningerne om magtanvendelse er sket i forbindelse med voldsom/ truende adfærd fra barnets side. 5 indberetninger vedrører fastholdelse, mens 4 indberetninger vedrører situationer hvor barnet er blevet ført et andet sted hen – typisk til sit værelse. I 2 af de tilfælde hvor barnet er blevet ført til sit værelse, er døren efterfølgende blevet holdt. 1 indberetning vedrører både fastholdelse og føren af barnet til et andet sted.

Efter § 2, stk. 1, i bekendtgørelse om magtanvendelse over for børn og unge der er anbragt uden for hjemmet (bestemmelsen er citeret ovenfor), er fysisk magtanvendelse i form af at barnet eller den unge fastholdes eller føres til et andet sted, tilladt hvis barnet eller den unge udviser en sådan adfærd at fortsat ophold i fællesskabet er uforsvarligt, eller hvis barnet eller den unge derved forhindres i at skade sig selv eller andre. Magtanvendelsen skal efter stk. 2 afpasses efter forholdene i den enkelte situation og må ikke gå ud over det strengt nødvendige.

Afgørelsen om fastholdelse eller føren et andet sted hen træffes i den akutte situation af personalet på hjemmet efter en konkret vurdering af hvornår der er behov for indgreb i form af magtanvendelse, og i hvilken form.

Jeg har ikke mulighed for at tage stilling til om en given magtanvendelse er korrekt, men umiddelbart har jeg ingen bemærkninger til de gennemgåede indberetninger om magtanvendelse.

9 af indberetningerne er underskrevet af barnet, og 4 af indberetningerne indeholder barnets bemærkninger til episoden.

Jeg går ud fra at der er tale om en forglemmelse når episoden der fandt sted den 20. januar 2011, ikke er underskrevet af barnet, og jeg foretager mig ikke mere vedrørende dette forhold.

Det fremgår af magtanvendelsesbekendtgørelsens § 41, stk. 1, at tilbuddets leder eller lederens stedfortræder inden for 24 timer skal registrere nærmere angivne oplysninger i et indberetningsskema udarbejdet til dette formål.

Jeg kan til orientering for hjemmet oplyse at jeg i forbindelse med min inspektion af den sikrede institution Stevnstortet i opfølgingsrapport nr. 3 af 25. juli 2005 beskæftigede mig med spørgsmålet om forståelsen af begrebet "stedfortræder". Jeg anførte at

det syntes at være Socialministeriets opfattelse at det var tilstrækkeligt at den medarbejder der havde foretaget magtanvendelsen, førte sine oplysninger ind inden for 24 timer. Jeg gik ud fra at institutionens leder – eller den som lederen måtte have delegeret sin kompetence til – fortsat havde pligt til at gennemse skemaerne og påføre sine kommentarer, og at det (også) skulle ske inden for 24 timer. Socialministeriet udtalte i forbindelse med min inspektion af den sikrede institution Grenen at ministeriet havde været opmærksom på spørgsmålet om delegation i forbindelse med revisionen af bekendtgørelsen om magtanvendelse.

Samtlige 10 indberetninger er registreret af den eller de involverede medarbejdere samme dag som episoden fandt sted. Alle indberetninger – undtagen én (episoden den 20. januar 2011) – er underskrevet af forstanderen, men ingen af indberetningerne indeholder oplysninger om hvilken dato forstanderen har skrevet under.

Jeg går ud fra at det er en enkeltstående fejl at forstanderen ikke har underskrevet indberetningen vedrørende episoden den 20. januar 2011, og jeg foretager mig derfor ikke mere vedrørende dette forhold.

Da det ikke fremgår hvornår indberetningerne er underskrevet af forstanderen, har jeg ikke haft mulighed for at kontrollere om det er sket inden for den nævnte frist.

Jeg mener at det bør være muligt at kontrollere om fristen i bekendtgørelsens § 41, stk. 1, overholdes, og jeg anbefaler derfor at det i fremtiden anføres hvornår lederen eller dennes stedfortræder har gennemgået og underskrevet indberetningerne.

Jeg beder desuden Emdrupgård om at udtale sig om hvordan proceduren er i forbindelse med underskrivelse (og godkendelse) af indberetninger om magtanvendelse. Jeg beder i den forbindelse Emdrupgård om at oplyse om der er andre end forstanderen der har kompetence til at skrive under på indberetningerne.

5.7. Københavns Kommunes tilsyn med Emdrupgårds anvendelse af magtanvendelsesbekendtgørelsen

Københavns Kommune fører efter servicelovens § 148 a og magtanvendelsesbekendtgørelsens § 44 tilsyn med institutionerne, herunder institutionernes anvendelse af bekendtgørelsens regler.

Københavns Kommune oplyste under inspektionen at kommunen løbende holder øje med udviklingen på området for indberetning af magtanvendelser, og at der løbende

holdes møder om emnet mellem kommunen og ledelsen på Emdrupgård. Generelt har kommunen i de seneste år oplevet et fald i antallet af indberetninger i kommunen. Emdrupgård ligger dog for højt, og derfor har kommunen indkaldt til et møde med ledelsen med henblik på at drøfte hvordan antallet af indberetninger kan nedbringes.

Jeg beder kommunen om at komme med nærmere oplysninger om hvordan kommunen praktiserer sin tilsynsforpligtelse. Jeg beder også om nærmere oplysninger om resultatet af mødet mellem kommunen og ledelsen om det høje antal af indberetninger om magtanvendelse, herunder hvorvidt grænserne mellem hvad der er magtanvendelse og almindelig opdragelse/omsorg er blevet drøftet, jf. bemærkningen (under pkt. 5.5) om at der ikke er nogen bagatelgrænse for hvad der indberettes.

6. Personaleforhold

Der er 35 ansatte på Emdrupgård samt 2 pædagogstuderende. Personalet består af en forstander, en viceforstander (skoleleder), en sekretær, en psykolog, en sagsbehandler, 6 lærere, 18 pædagoger, 2 pædagogmedhjælpere, en kok, 2 rengøringsassistenter og en pedel. Personalet har i gennemsnit være ansat i 6 år. Alle lærere og hovedparten af det pædagogiske personale er faglærte.

Emdrupgård har et fast vikarkorps som der kan ringes til. Under inspektionen blev det oplyst at det nogle gange kan tage et stykke tid at skaffe vikarer.

Jeg anmoder om nærmere oplysning om hvorvidt vikarerne er uddannede, hvor mange vikarkorpset består af, herunder hvem der bestemmer hvilke personer der indgår i korpset, og om ledelsen har gjort sig nogle overvejelser om hvordan der hurtigere kan skaffes vikarer.

Det blev som tidligere nævnt oplyst at Emdrupgård oplever en nedgang i antallet af børn der visiteres til hjemmet, og at der siden februar 2010 ikke er visiteret nye børn til Emdrupgård (et barn er dog kommet til Emdrupgård fordi en anden institution lukkede). På tidspunktet for inspektionen var der 4 ledige pladser på døgnafdelingerne.

Jeg beder Emdrupgård om at oplyse hvordan belægningen aktuelt ser ud, og om det i forbindelse med nedgangen i belægningen har været nødvendigt at afskedige personale.

Personaleforholdene er beskrevet i tilsynsrapporterne for 2009 og 2010. Af rapporten fra 2009 fremgår det at Emdrupgård var præget af skift i ledelse og kultur, og at det – ifølge tilsynet – erfaringsmæssigt præger hverdagen i form af formindsket sikkerhed på rutiner, pædagogisk retning og værdigrundlag, og at det giver ekstra udfordringer i forhold til kontinuitet i indsatsen. I rapporten fra 2010 gav medarbejderne udtryk for generel tilfredshed med arbejdssituationen og samarbejdet med lederen, psykologen, sagsbehandler, familierne mv. Medarbejderne var desuden glade for de kurser der var blevet afholdt, og de kurser der fremadrettet var taget initiativ til.

Jeg beder Emdrupgård om at oplyse om der er udarbejdet en arbejdspladsvurdering på hjemmet. I givet fald beder jeg om en kopi af denne.

7. Tilsynsordning

7.1. Generelt

Efter ikrafttræden af kommunalreformen den 1. januar 2007 er det samlede myndigheds-, forsynings- og finansieringsansvar nu placeret i kommunerne.

I kapitel 2 i serviceloven er kommunernes og regionernes opgaver efter loven reguleret. Kommunalbestyrelserne skal sørge for at der er de nødvendige tilbud efter serviceloven, jf. lovens § 4, stk. 1. Kommunen kan opfylde sit forsyningsansvar ved brug af egne tilbud og ved samarbejde med andre kommuner, regioner eller private tilbud, jf. lovens § 4, stk. 2. Det fremgår af lovens § 67, stk. 4, at døgninstitutioner kan oprettes og drives af en kommune, jf. § 4, af en region, jf. § 5, eller som selvejende institutioner som kommunalbestyrelsen eller regionsrådet indgår aftale med.

Kommunalbestyrelsen har pligt til at føre tilsyn med hvordan de kommunale opgaver løses. Tilsynet omfatter både indholdet af tilbuddene og den måde opgaverne udføres på. Det fremgår af den sociale retssikkerhedslovs §§ 15 og 16. Formålet med tilsynet er at påse at barnet/den unge får den hjælp som de har ret til efter loven og efter de beslutninger som kommunalbestyrelsen har truffet, at hjælpen til barnet/den unge er tilrettelagt og udført på en faglig og økonomisk forsvarlig måde, og at forebygge ved at gribe korrigerende ind.

Tilsynsforpligtelsen er uddybet i serviceloven. Af servicelovens § 148 fremgår det at den visiterende kommune i alle tilfælde har den personrelaterede tilsynsforpligtelse med den enkelte borger. Det gælder således uanset om kommunen benytter egne eller andre tilbud.

Af servicelovens § 148 a, stk. 1, fremgår det endvidere at det er den stedlige kommunalbestyrelse der fører det generelle driftsorienterede (institutionelle) tilsyn med tilbuddets personale, bygninger og økonomi.

Socialministeriets vejledning nr. 73 af 3. oktober 2006 om lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, der trådte i kraft den 1. januar 2007, indeholder nærmere retningslinjer for hvordan tilsynsforpligtelsen skal gennemføres (pkt. 360-372). Det fremgår af pkt. 361 at vejledningens opregning af forskellige facetter ved tilsynsvirksomheden ikke er udtømmende.

Ifølge pkt. 362 er kernen i tilsynsforpligtelsen at myndighederne har pligt til at holde sig informeret om indholdet og fremgangsmåden i tilbuddene og at forholde sig til denne information i forhold til opgaver, formål og gældende lov. Tilsynsopgaven har tre aspekter: kontrolaspektet, kvalitetssikringsaspektet og udviklingsaspektet.

Pkt. 363 i vejledningen lyder sådan:

”Aktivt tilsyn

363. Det er en del af pligten med at føre tilsyn, at kommunalbestyrelsen skal reagere, hvis medlemmerne af kommunalbestyrelsen får informationer om, at der er eller kan være grundlag for kritik af hjælpen.

...

Løsningen af tilsynsopgaven forudsætter, at kommunalbestyrelsen – typisk gennem forvaltningerne – er opsøgende over for eventuelle problemer. Det kan ske ved, at der fastsættes procedurer og rutiner for kommunernes tilsynsvirksomhed, fx beslutninger om, hvilke områder der løbende skal vurderes, hvilke der skal vurderes periodisk og principper for tilbagemeldinger til kommunalbestyrelsen.”

Kommunen skal således aktivt påse at borgerne og brugerne får den hjælp de har krav på, og at hjælpen har den kvalitet i udførelsen som myndighederne har besluttet at den skal have. Det er op til den enkelte kommune at beslutte hvordan tilsynsforpligtelsen konkret skal udføres og planlægges.

7.2. Københavns Kommunes tilsyn – Revas ApS

Københavns Kommune har udliciteret det generelle socialfaglige tilsyn med døgninstitutioner og opholdssteder på bl.a. børne- og ungeområdet til Revas ApS. Som hovedregel skal Revas ApS gennemføre et årligt tilsyn, men yderligere tilsyn kan komme på tale hvis der er anmærkninger ved tilsynet. Revas afgør om et tilsyn skal udføres anmeldt eller uanmeldt. I 2009 var tilsynsbesøgene anmeldte og i 2010 var tilsynsbesøgene uanmeldte.

På baggrund af tilsynsbesøget udarbejder Revas en rapport som i første omgang sendes til institutionen med henblik på institutionens kommentarer. Herefter udarbejder Revas den endelige rapport, som kommunen har 2 uger til at forholde sig til inden den bliver offentliggjort. I 2009 gav ca. 20 pct af tilsynsrapporterne anledning til en opfølgende handleplan, men i 2010 var der ingen tilsynsrapporter der gav anledning til en opfølgende handleplan. Tidshorizonten for opfølgningen beslutter Revas selv ud fra forholdets karakter. Der er udarbejdet en oversigt over alarmtelefonnumre som Revas kan benytte, hvis Revas opdager akutte problemstillinger eller graverende fejl. Revas kontakter som udgangspunkt den kontorchef som tilbuddet hører under. Borgmesteren og direktionen orienteres om tilsynets observationer og handlinger afhængigt af forholdets karakter. Rapporten bliver (kun) offentliggjort på kommunens hjemmeside. Kommunen følger op på de anbefalinger og eventuelle kritikpunkter der fremgår af tilsynsrapporterne, men der udarbejdes ikke mere skriftligt materiale end tilsynsrapporten og en eventuel opfølgende handleplan.

Kommunen oplyste under inspektionen at Revas ApS er en uafhængig og selvstændig virksomhed. Kommunen er bevidst om at det – uanset benyttelsen af Revas – fortsat er kommunens ansvar at der udføres tilsyn og følges op på tilsyn. Kontrakten med Revas blev indgået for ca. halvandet år siden. Kommunen er meget tilfreds med tilsynet og rapporterne, og overvejer at udvide ordningen til andre områder.

Jeg går ud fra at der er udarbejdet nogle retningslinjer eller lignende for hvordan Revas skal gennemføre tilsyn (bl.a.) med døgninstitutioner for børn og unge i Københavns Kommune. Jeg beder om at modtage en kopi af sådanne retningslinjer. Jeg beder samtidig kommunen om at oplyse hvordan det sikres at børn og pårørende får mulighed for at gøre sig bekendt med tilsynsrapporterne fra Revas.

7.3. Det personelle tilsyn

Det fremgår af servicelovens § 148, stk. 1-2, at anbringelseskommunen løbende skal følge med i hvordan det går det barn som kommunen har anbragt. § 148 er formuleret sådan:

”§ 148. Kommunalbestyrelsen i den kommune, der har pligt til at yde hjælp efter denne lov, jf. §§ 9-9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, fører tilsyn med de tilbud, som kommunalbestyrelsen i denne kommune i forhold til den enkelte person har truffet afgørelse om, jf. § 3, stk. 1. Tilsynet omfatter ikke det generelle driftsorienterede tilsyn, jf. § 148 a.

Stk.2. Kommunalbestyrelsen i den kommune, der har pligt til at yde hjælp efter denne lov, jf. §§ 9-9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, skal løbende følge de enkelte sager for at sikre sig, at hjælpen fortsat opfylder sit formål. Kommunalbestyrelsen skal herunder være opmærksom på, om der er behov for at yde andre former for hjælp. Opfølgningen skal ske ud fra modtagerens forudsætninger og så vidt muligt i samarbejde med denne.”

Tidligere fremgik det af § 148, stk. 3, at anbringelseskommunen mindst én gang om året skulle tale med barnet eller den unge under et tilsynsbesøg på anbringelsesstedet. Denne bestemmelse er pr. 1. januar 2011 blevet ophævet, men erstattet af en ny bestemmelse om det personrettede tilsyn i § 70, stk. 2. Bestemmelsen har følgende ordlyd:

”Stk.2. Ved anbringelse uden for hjemmet skal vurderingen af indsatsen efter stk. 1 og af behovet for revision af handleplanen ske på baggrund af det løbende tilsyn med barnet eller den unge, jf. § 148, stk. 1, og efter kontakt med forældremyndighedsindehaveren. Tilsynet efter § 148, stk. 1, skal omfatte mindst to årlige tilsynsbesøg på anbringelsesstedet, hvor kommunen taler med barnet eller den unge. Samtalen skal så vidt muligt finde sted uden tilstedeværelse af ansatte fra anbringelsesstedet. Vurderingen skal omfatte en stillingtagen til, hvorvidt andre forhold end de hidtil beskrevne, jf. § 140, er relevante, og i så fald skal disse indgå i en revideret handleplan.”

Baggrunden for lovændringen var at den tidligere lovgivning kun stillede få krav til det personrettede tilsyn, og mange anbringelsessteder oplevede at kommunerne ikke i tilstrækkeligt omfang fulgte op på de anbragte børns udvikling, og at opfølgningen ikke skete på et systematisk grundlag. De mere detaljerede krav til det personrettede tilsyn er indsat i et nyt § 70, stk. 2, for at understrege den tætte sammenhæng mellem det personrettede tilsyn og opfølgningen på handleplanen. I handleplanen er beskrevet

den indsats der er truffet afgørelse om, og som det personrettede tilsyn skal følge op på. Samtidig er det løbende personrettede tilsyn og de samtaler der føres med barnet eller den unge, grundlaget for vurderingen af om der er behov for at revidere handleplanen og eventuelt indsatsen. Som det fremgår af § 70, stk. 2, skal anbringelseskommunen mindst 2 gange om året afholde samtaler med barnet eller den unge. Samtalen skal så vidt muligt afholdes uden tilstedeværelse af ansatte på anbringelsesstedet, og kommunen skal i forbindelse med revisionen af handleplanen overveje hvilke (nye) punkter der er relevante for det pågældende barn eller den unge.

Jeg beder Emdrupgård oplyse hvilke erfaringer hjemmet har med anbringelseskommunernes personrettede tilsyn, herunder om hjemmet har gjort sig nogle erfaringer med de ændringer der er foretaget pr. 1. januar 2011.

Jeg beder desuden Københavns Kommune oplyse hvordan kommunen generelt som anbringelseskommune foretager det personrettede tilsyn.

Opfølgning

Jeg har i de enkelte afsnit ovenfor bedt Skole- og behandlingshjemmet Emdrupgård og Københavns Kommune om oplysninger mv. vedrørende forskellige forhold. Jeg beder om at Emdrupgård sender institutionens oplysninger mv. gennem Københavns Kommune med henblik på at kommunen får lejlighed til at kommentere det som hjemmet anfører.

Underretning

Denne rapport sendes til Skole- og behandlingshjemmet Emdrupgård, Københavns Kommune, Folketingets Retsudvalg, Tilsynet i henhold til grundlovens § 71, stk. 7, og til børnene på Emdrupgård og deres forældre.

Lennart Frandsen
Inspektionschef